آ - ابو لك

اول کتبخانه سندن ٤ نجی کتاب

آول خلقینك خدمت

آتلری حقنده .

آلارنك اعضالرینك ترتیب قیلنووی، آشاتو، تربیه هم خدمت آتلرینی
نی طریقه آصرارغه کیره کلگنی بیان ایته در .

محرری : پرافیصور ایڤان پاپوف.
مترجمی : ویتیرینارنی فیلدشر عزیز سیف الملوکف

ناشرلری : برادران کریمفلر.

مطبعهٔ کریمیه قزانده
١٩١١

КАЗАНЬ.
Типографія Т. Д. „Бр. Каримовы".
1911.

هر بیر اشله‌وچی خواجه یاخشی خدمت آتلرینك نی درجه‌ده کیره‌ك ایکانچیلکن بیك یاخشی بله همده اوّل آندی آنمی اوزنده نیچکده بولدررغه طریشه‌در .

شونك ایله برابر خواجه‌غه اوزی تله گانچه بولورلق آتلرنی بازارلردن کوب وقت تابوب بولمغانلغی هم‌اوز یورطنده اوسدرولریده یکل‌توگل ایکانچیلگی بیك معلومدر. بزنك روس کرستیانلرینك آتلری گرچه یورطلرنده تربیه‌له‌ب اوسدرگان بولسه‌لرده بر رکیمچیلکسز بولمی قالمیدر . بولارنك آتلری کوچسز کوبسنچه آور بیر اشینه یاراقسز بولالر. بوندی آتلر برله کونینه بر دیساتینه توگل یارطی یاکه اوچ چبرك دیساتینه بیرنی سورولریده بیك چیتن بولادر ، چونکه بووقت آتلر طوقطی، باشلرن هم‌چایقی آورصولو آلاباشلیلر. بووقت قیناو ، چبرقیار اصلا یاردم ایتمیدر .

آتلرنك نیدن کوچسز بولولری بیر خواجه‌لرینك اوزلرینه‌ده معلومدر، چونکه آلار اوزلری‌اوك «نچار آشاتقاچ البته آنك اشیده نچار بولاشول» دیه‌لر. بوسوز بیك‌درست. لکن شولایده بولسه‌بز بونده: اول آزق فقط اشنك یارطیسنه‌غنه تورادیه آرتدرابز. بعض بر آتنی سین نی گنه چاقلی آشاتساکده اول همان شولای بیر اشینه یاراقسز بولادر. شولای بولغاچ آتنك کوچسز بولووینه ایکنچی بر سبب‌ده بار ایکان. شونك اوچون آنی بزگه آزقدن ازله‌میچه ایکنچی بر نرسه‌دن ازله‌رگه

تیوش بولادر. درستده‌ده شولای شول: آتنك اشكه یاراقلی بولوینك یارطیسی طشدن قاراغانده اعضالرینك یاخشی ترتیب قیلنوندن كیله‌در.

هراشنك اوزینه مخصوص آتی هم آنك اعضالرینك تركبی باردر. مثلا: یورتاق، چابو آتلری اورنینه یوك آتلری؛ یوك آتلری اورنینه یورتاق، چابو آتلری یارامیدر. آول خلقینه یاخشی كوچلی خدمت آتلری كیره‌ك بولدقندان منه بز بونده آنك كیره‌ك اورنلرنغنه ایته‌چكمز.

خواجه شوشی بز ایته‌چه‌ك خاصیتلرنی بیك یاخشی ایسنده طوتسه بازاردن آت آلغانده‌ده یا كلشماس هم اوزیورطنده آت اوسدرگانده‌ده استعمال قیلوردیب بله‌بز. منه‌شونك اوچون بز بونده آول اشلرینه یاری طورغانغنه آتلرنك بدنلرینك هربر اولوشن معلوم ترتیب ایله تفتیش قیلابز.

آتلرنی طشدن قاراو.

باش.ـ اگرده آتنك باشی زور، ماكلایی هم جیلكه‌سی كیك بولسه ایك لایق آت بولادر. قولاقلری صغر قولاغی شیكللی صالنوب طورماسون، چونكه بو، آتنك كوچسز هم یالقاولغنه علامتدر. بوندی قولاقلی آتلر كوبسنچه قارت بولالر. كوزلری تری، كوكللی بولسون. صالونغان هم بعض بر آورو ایله ضررلنغان بولماسونلر. ایرنلری یاخشی یوملغان بولسون صالنوب طورماسونلر.

اگرده كوزلری، آستقی ایرنی صالونغان، قاراولری كوكلسز بولسه بولار آتنك قارتلغنه، جونچیگانلكنه یاخود آورو بولوینه علامتدر.

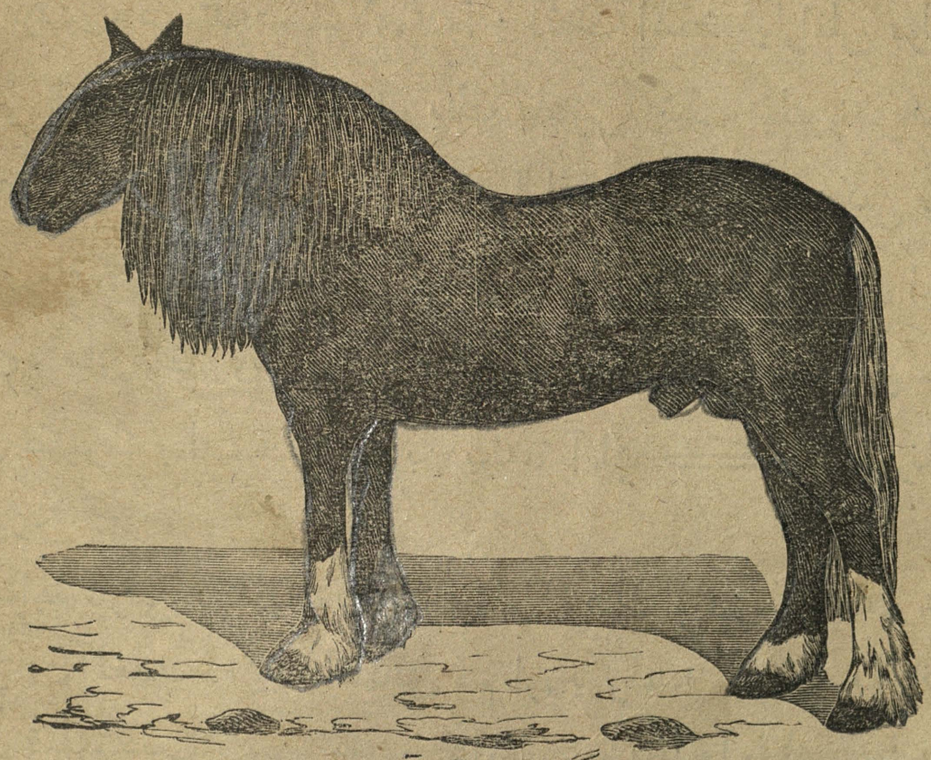

بیتوگ نسلینك آیغری .

آندن صوك یاكاق سویه‌گی كیكمی توگلمی ایكانلگن بلور اوچون آستقی یاغندن توتوب قارارغه كیره‌ك. بوسوبه‌ك نیقدرلی كیك بولسه شولقدر یاخشیدر، چونكه كیك یاكاقلی آتلرنك صولوش آلا تورغان یوللری ایركن یاصالغان بولا. بوندی آتلر آوریوكلر تارتقانده، طاوغه قارشی منه‌رگه طوغری كیلگانده‌ده ایركن صولوش آلالر . شولایوق باشلرن تله‌گان یه قغه ایركن بوره‌آلالر. یاكاق آستنده هیچ بریومشاق وقاطی شیش‌ده بولماسون. اگرده آتده بوندی ششلردن بره‌رسی بولسه ایك یاخشیسی اول آتنی آلماو یاخود آلغانده‌ده ؤیتیرینارنی ؤراچلر قاراغاچقنه آلورغه كیره‌ك . بوندی ششلر كوب وقتده ماكقالی آتلرده بولادر . بوآورو یوغشالی آورودر . اگرده بوآورو یوقسه حیوانلنیغنه توگل حتی كشینیده اوتره‌در . شولایوق آتنك جیلكه‌سندن توتوب قاراو ضرر بیرمیدر ، چونكه بونده توزه‌توی بیك قیین یاخود بتونله‌ی توزه‌توب بولمی تورغان ششلر بولغالیدر.

بووقتده حیوان دوقترلرینك کیکاشی کیره‌ك بولادر . خدمت آتلرینك باشلری کورکه‌م بولولری لازم توگل، اگرده آتنك باشی بیك ماطور بولمیچه آورده بولسه- بوخواجه‌غه ایك قولای (معقول) آتدر. اگرده بونده باش یاخشی قالون موینغه‌ده قوشلغان بولسه بیگره‌کده یاخشی بولادر . بوندی باشلی آتلر آوریوکلریورترگه بیك یاخشی بولالر.

موین. - موینی کیك، قالون بولورغه بیك اوزون بولماسقه تیوش. نچکه، اوزون هم آرق موین آتنك کوچسزلکنه علامتدر.

جیلکه - جیلکه‌سی بییك بولماسقه کیره‌ك: آندی آتلرنك قاموطدن یاخود اکغرچاقدن جیلکه‌لری بوزولوب اشکه یاراقسز بولالر.

کوکره‌ك - کوکره گی تیره‌ن هم چیلکه یاغی کیك بولسون؛ ایکی قالاق سویه‌کلری آراسینه قصولوب تورماسون. آتنك کوکره گی طار بولسه کوچسزلککه علامتدر.

طار کوکره‌کلی آتلر کوب وقتده یوتکرو، صولولری طارایر هم شونك شیکللی آورولر ایله زخمت چیگه‌لرده یاخشی خدمتچی بولا آلمیلر. آت آلغانده آتنك صولو آلووینه بیك اعتبار ایله قارارغه کیره‌ك. اگرده آتنك یاننده تورغانده یش یش صولو آلووی بلنوب تورسه اول وقت زاپاللی آتنی آلوی بیك یکلدر . بو آورونی توزه‌تو بیك قیین یاخود بتونله‌ی توزه‌توب بولمیدر.

آرقا. - آرقاسی، بیلی هم آرتی کیك بولورغه کیره‌ك.

قورصاق. - قورصاغی زور هم صالونغان بولماسون. بوندی قورصاقلی آتلر نچار اشله‌وچه‌ن، تیز آروچه‌ن هم چبرقی ایله صوققانده برآز سیکرگان بولورده آندن بتونله‌ی طوقتار. قورصاغی زور هم صالونغان بولماسه ایك یاخشیغه حسابلانه‌در. بوندی آتلر یورگانده یکل هم زور قورصاقلی آتلر شیکللی تیز آرماوچان بولالر.

شولایوق آتنك سیمز، آشاتقان بولماونده بیك اعتباریله قارارغه کیره‌ك. کوب خواجه‌لرغه آتنك سیمز بولوی بیك اوخشیدر. لکن بوبیك زورخطالقدر. سیمز آتلر یاخشی اشلی آلمیلر، تیز آرالر، بیك قاطی تیرلیلر هم مشقلدیلر. (بوولالر). شونك اوچون بوندی آتلر کوب وقت آور یوك یورتکان چاقلرنده قاپلتقنه ئوله‌لرده.

کوب کشی شوندی سیمز آتلرنی یاراتدقلرندن آت صاتوچیلری آتلرینی بازارغه چغارغه برایکی آطنه قالغاچ کورپه، اون هم آرپا آشاتوب چغاره‌لر بونرسه‌لرنی آشاتقاچ آتلر سیمره‌لر، توگه‌رکله‌نه‌لر، ماتورلانه‌لر هم جونلری یالتریدر. خواجه بوندی آتنی آلوب قایتوب برایکی کون اشله‌دیسه آتی بیك تیز آرقلانه طاغی اوّلگی آرق حالتنه قایته‌در.

منه شونك اوچون آت آلغانده آنك بدنن بیك اعتبار ایله قاراب آلورغه کیره‌ك. بدنی آرق هم اوستنده‌گی ایتلری آیرم آچیق بلنوب طورسون.

بونده آرقدن مراده طشدن قاراغانده بتون سویه‌گن خصوصا قابرغالری ایله آرت یانباش سویه‌کلردن صانارلق بولسون دیگان سوز توگلدر. بلکه آتنك بتون سویه‌گیده ایتلر ایله یاخشی قابلانغان بولووی تیوشدر. اگرده آت شوشی بزایتکانچه بولسه اول وقت آنك کوچلی بولووینه علامتدر. بونك طورسنده خواجه‌لر اوزلرینك تجریبه‌لرندنده بله‌لر. آلار اوزلرون «سیمز، قالون بولوچیلق ایله‌گنه کشی کوچلی برلمی بلکه بتونله‌ی بونك کیرسنچه کیك سویه‌کلی بولوبده تازاده بولسه منه‌شول کشی کوچلی اشچی بولا» دیلر. منه آتنیده شول جهتندن گنه قارارغه کیره‌ك.

آتنك گاوده‌سی کیکمو توگلمو ایکانینی بلور اوچون آنك آل هم آرت

آیاقلرینه قارارغه کیره‌ك. اگرده آیاقلری بر برسینه یاقن تورمیچه یراغراق تورسه‌لر بو آتنك گاوده‌سینك کیك بولووینه علامتدر. آیاقلرینك آراسی کیك بولولری کوکره گینك هم آرتنك کیك بولوندن کیله‌در، شولای بولغاچ بوندن بزگه آتنك طارگاو دلیسن آلماسقه کیره‌ك ایکانچیلگی بلنه‌در. طاغن قایتاروب ایته‌بز آت آلغانده ممکن قدر کیك گاوده‌لیسن آلورغه طرشغز کیکدن مراده‌یوغاریده ایتلگان شیکللی سیه‌زجووان بولماسون.

آیاقلری نچکه، اوزون شولایوق اوزی قسقه بولوبده جووانده بولماسون. بولارنك برسیده یاراقلی توگللردر. اوزی نچکه اوزی اوزنده آیاقلی آتلر ییرقوراللرنده یاخشی یورمیلر هم بونده کوچسزلکلرن بلده‌لر. آیاقلری قسقه بولوبده جووانده بولغان آتلر کچکنه بولدقلرندن جیگه‌رگه اوکغایسز بولالر. تنینك باشقه ییرلرنده‌گی شیکللی آتنك آیاقلرنده ایتلر یاخشی بولورغه هم یورگان چاقلرنده آیاقلرن یکل هم تله گانچه قوزغاته تورغان بولورغه تیوش. صغر شیکللی آیاقلرن اوستره‌ب یوری طورغان بولماسونلر. شولایوق آتنك تویاقلرینه‌ده بیك اعتبار ایله قارارغه کیره‌ك. طویاقلری صاو هم نق بولسونلر.

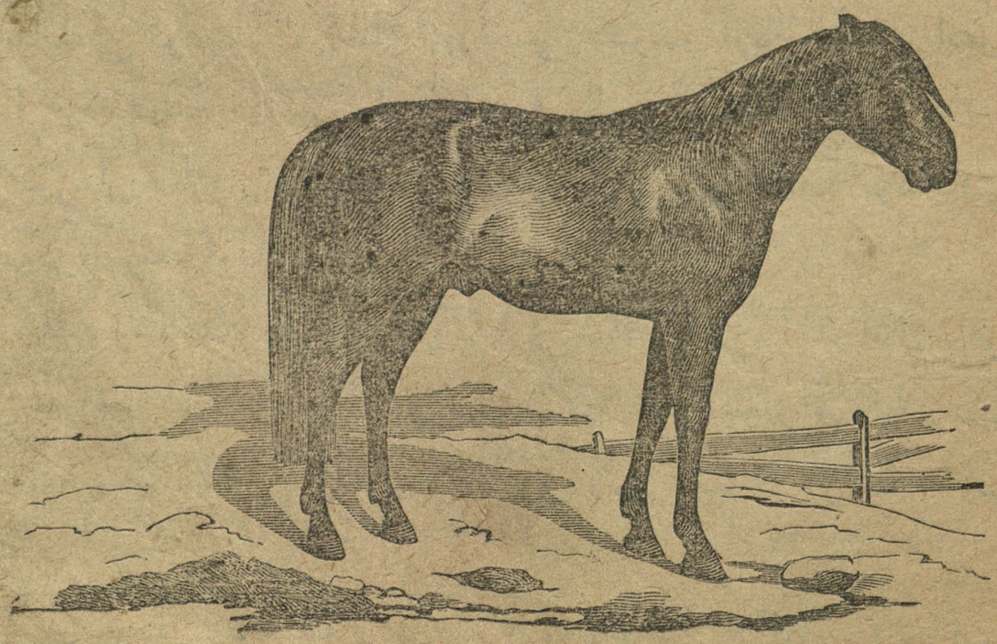

قالمق آیری

نچار طویاقلی آتلر گرچه باشقه ییرلری تمام بز ایتکانچه کیلگان بولسه لرده اشکه یاراقسز بولالر. طریاقلری قصلغان، برر یاققه قیشایغان هم بیك قاطی یارلغان هم شونك شیکللی نچار طویاقلی آتلرنی آلودن بیك صاقلانورغه کیره‌ك. بوندی طویاقلرنی کوبسنچه بتونله‌ی توزه‌توب بولمیدر یاکه توزه‌تکانده‌ده بیك باگه‌ن کشینك داوالاوی هم بیك اوزاق وقتلر ایله‌گنه ممکن بولادر.

اشده آتنك بویی بیك اهمیتلیدر. شونك اوچون آتنك بویی بیك بیوکده هم بیك ته‌به‌نکده بولماسقه‌تیوش. خدمت آتلری اوچون ایك یاخشی حسابلانه تورغان بویده ۲ آرشین یاخود ۲ آرشینده ۱ - ۲ ؤیرشوکدر. آتنك بیوکلگی نه‌ق ییردن آلغی آیاغنك طویاغندن جیلکه‌سینك ایك بیوك ییرینه قدر اولچه‌نه‌در. بولای اولچه‌و گلاگول* دیگان برقورال ایله اولچه‌نه‌در. بوقورال هربر ؤولستنوی پراؤلینیه‌ده بولادر. بوقورال ؤیرشوکلرگه بولنگه‌ن بر اوزن هم شوکارغه آرقلی یاصالغان ایکنچی قسقه‌رق طایاقدن عبارتدر. اوزون تایاقنی کیره‌گنچه قویغاندن صوکره آتنك جیلکه‌سینك نه‌ق یوغاری ییرینه تگی آرقلی یاصالغان قسقه طایاقنی توشره‌لرده آتنك بیوکلگی کوبمو ایکانچیلگنی بله‌لر.

اگرده قولده بو گلاگول دیگان قورال بولماسه آتنك اورنینه بیر اولچی تورغان صاژین طایاغیده یاریدر. آننی اولچه‌گانده بوطایاقنی بیك تیگز اورنغه قویارغه کیره‌ك.

بیك بیوك مثلا: ۲ آرشینده ٤ - ٦ ؤیرشوك بولغان آتلر آول خلقی اوچون یاراقسز بولالر، چونکه بولارنی تربیه قیلو، جیگو هم بولار برله اش اشله‌و بیك مشقتلی بولادر. شولایوق زور آتلرغه آزقده کوب کیره‌ك بولادر.

روس حرفندن گ حرفینه اوخشاغانه کوره بوقورالنی گلاگول دیه یورتله.

شولایوق کچکنه یعنی بیوکلکی ایکی آرشیندن کیم بولغان آتلرده یاراقسز بولالر، چونکه بولار عادتده کوچسز هم جیگوگه اوکغایسز بولالر.

بز یوغاریده خدمت آتلری نیندی بولورغه کیرك ایکانچیلگن قاراب اوتکاردك ایندی شولای بولغاچ آت آلوچی کشی بازارلردن، یارمنکالردن شولایوق آولداشندن آت صاتوب آلغانده اوزن آلداتماس آلغان آتینك خدمت آتینه یاراقلیمو توگلمو ایکانچیلگن یاخشی بلوب آلور دیه ظن قیلابز. اگرده آت آلا تورغان کشی اوزی آلا بلماسه اول وقت ایك یاخشیسی حیوان دوقترینه مراجعت قیلودر.

بزنك آت بازارلرندن اوزکا یارارلق یاخشی آت، آیغر یاخود بییه صایلاولر بیك آسات توگل. کوبسی آرق، کوچسز هم کچکنه بولالر. شولایده بولسه بولار آراسنده خدمت اوچون یاراقلی آتلر یوقده دیب ایترگه یارامی. اگرده بازاردن آلغانده اعتبار ایله یاخشی قاراب، بلوب آلغانده خدمت هم نسل اورچتر اوچون شولاروق آراسندن قایسی برسن هیچ برقورقمیچه آلورغه ممکندر.

شهر هم آول آت بازارلرنده ویارمنکالرنده ژیاتکه، اورینبورغ، پیرم، اوفا هم باشقه گوبیرنا آتلری صاتلادر. منه شوشی آتلرغه بیك اعتبار ایله قارارغه کیرك. بولار آراسنده بیر اشینه ایك یاراقلی آتلر، آیغرلر هم بییه‌لر تابلادر. اگرده شوشی بز ایتکانچه صایلاب صاتوب آلغانده خدمت هم نسل اورچتر اوچون هیچ برقورقمیچه آلورغه یاریدر.

یوغاریده پیرم، ژیاتکه، اوفا، اورینبورغ هم باشقه باشقه گوبیرنا آتلری دیگانلر بز بولای تلده ژیاتکه، آبژین، فین، قالمق هم باشقرد آتلری دیه یورتله‌لر. شولایوق بونده خدمت اوچون ایك یاراقلی آتلردن کلیبیر (بو آتلر پیته بورغ هم شوکارغه کورشی گوبیرنالرده) هم ژمود

(كاؤينسكى گوبيرنا خلقلرنده بولالر.) آتلرنيده ايتوب كيتمچه يارامیدر *

شوشى بزايتوب اوتكارگان آتلرنك نيندى آتلر ايكانچيلكلرين ذهنده نغراق قالدرر اوچون بز بونده ژمود، فين، كليپپير، قالمق، بيتوگ هم آردين آتلرينك صورتلرنيده توشره‌بز. طشدن قاراغانده بو آتلرده بزيوغاريده ايتوب اوتكه‌رگان علامتلر بيك كيله‌در.

خدمت كه يارارلـق آتلرنى بـز باشقه گوبيرنالردنده طابارغـه ممكن ديدك. منه شونك اوچون ممكن قدر شولارنى طابارغه طرشرغه كيره‌ك.

بـز حاضر طشدن قاراغانده خدمت آتلرينك نيندى بولورغـه كيره‌كلـگن بيك ياخشى بلسه‌كده خدمت آتلرى اوچون بوغينه يتميدر. شولايوق بولارنى آشاتونيده اعتبارغه آلورغه كيره‌ك. آزقدن باشقه آنك طشدن قاراغانده‌غنه بار بيريده كيلووى برله‌گنه بولمى. شونك اوچون آزق ياخشى، طوقلقلى بولورغه آنى تربيه‌لى بلورگه وآنك آرتندن طرشوب يوررگه كيره‌ك. منه شوشى وقتده‌غنه آت سلامت، اشده كوچلى هم خواجه‌سينه اوزاق وقتلر خدمت اينه آلادر.

خدمت آتلرينى نيچـك آصرارغه كيره‌كلـگى حقنده بز بونده قسقه‌چه‌غنه معلومات بيره‌بز.

---

*) بيك كوچلى هم بيك ارى روس آتلرندن بيتوگ آتلريدر. بولارنى ڤارونژ گوبيرناسينك هم آنك كورشى گوبيرنالر كرستيالرنده اوچراترغه ممكن.

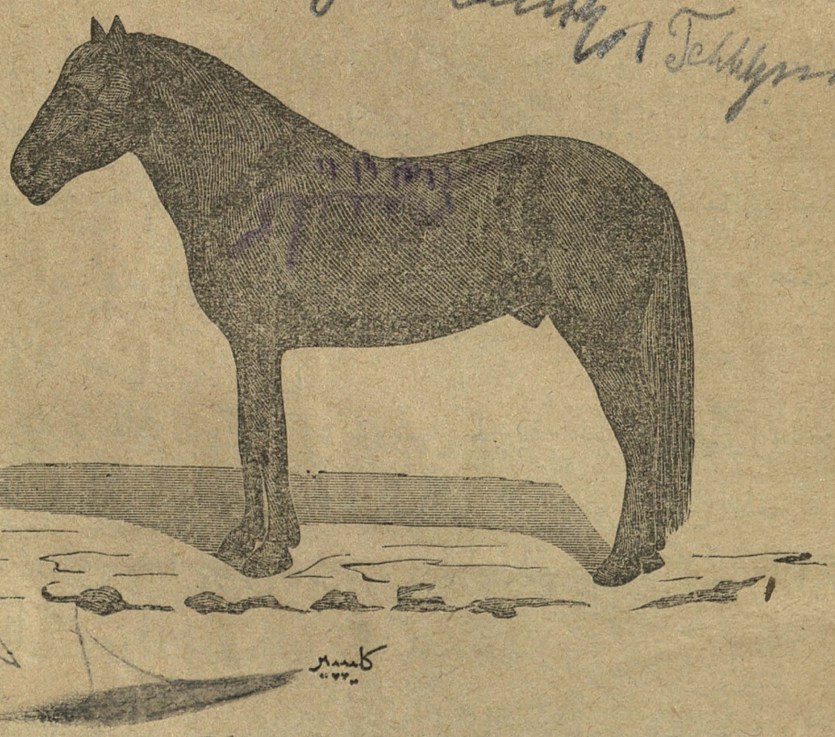

كليپير

خدمت آتلرینی تربیه، آشاتو هم قاراو.

اوزكنك اویكده طوغان قولونك یاخشی خدمت آتی بولسون دیسه‌ك اول وقت قولونلی طورغان بییه‌نی یاخشی قارارغه كیره‌ك. چونكه قولوننك تربیه‌سی طوغان وقتندن باشلانمیچه بلكه ایرته‌ره‌ك یعنی آناسینك قورصاغنده چاغندانوق باشلانادر: شونـك اوچون قولوننی آناسینك رحمنده (بالا قاپچغنده) چاغندوق یاخشی قارارغه كیره‌ك.

قولونلی بییه‌گه آوریوك صالماسقه كیره‌ك، چونكه بوندن صوكره بییه آز آشاوچان بولوب اچنده‌گی قولینی كیره‌ك قدر طعامله‌نه آلمیدر. صابان سورو، بیرطرمالاو اگرده بوندن صوك جال ایتدرلسه بییه‌لر اوچون بیك فائده‌لیدر. قولونلرغه ایكی آطنه قالغاج بییه‌نی هیچ بر اش اشله‌تمیچه فقط ایشك آلدنده‌غنه یورترگه كیره‌ك. آشاتقانده‌ده كونینه ٤ ـ ٥ مرتبه

آز آزغنه آشاترغه کیره‌ك . صالام، کیبه‌ك هم باشقه طوپاس آزقار بیررگه یارامی . قولونلی بییه اوچون یاخشی پچه‌ن ، صولی ، کورپه هم بورچاق هم کیشر ایك یاخشی آزقه حسابلانادر. ایندی صالام بیرمیچه هیچده ممکن بولماسه اول وقت صابان آشلغینك صالامن واقلاب یاخشیلاب کورپه سیبوب بیررگه کیره‌ك . بووقتده‌ده صالامنی کوب بیررگه یارامی .

بییه قولونلاغانانك صوکنده‌ده شوشی طریقه صاقلانوب آشاتورغه کیره‌ك. قولونلاغانانك صوکنده بر آطنا ایك یاخشیسی ایکی آطنه بییه‌گه کونینه ٤ ـ ٦ قداق فقط پچه‌ن هم کورپه، صؤلی یاخود آرپا اونون جلی صوغه صالوب بولغاتوب بیررگه کیره‌ك .

یاخشی خدمت آتی اوسده‌سی کیلگان خواجه قولونون یاخشی تربیه‌له‌رگه تیرش. قولوننی یاش وقتنده یاخشی آشاتو آنك کیله‌چکده یاخشی خدمت آتی بولوویه یاردم ایته‌در.

قولوننی اوسوب یتکانچه نیچك تربیه‌لرگه کیره‌کلگن منه بز حاضر ایته‌بز.

بونك اوچون ایك اوّل بییه قولونلارغه جلی هم چیسته بر اورون کیره‌ك. اگرده بییه مثلا قش ویاز کونلرنده ایشك آلدنده یاخود صارایده قولونلاسه صالقون تییه‌رگه ممکن. شونك برله قولون عمر بویی جزالانرغه طوری کیله‌در. حتی بولای صالقون تییودن کوب قولونلر ئوله‌لرده . دخیده قولون طوق بولسون اوچون آکارغه یته‌رلك سوت بولورغه تیوش. منه شونك اوچون بییه‌گه یش یش جلمسراق صو اچره‌لرهم آز آزغنه کیشر، چوگندر، جلی صوغه بولغانغان کورپه ، اون هم یاش اوله‌ن، برله قوشوب قوری آزق آشاته‌لر.

قولون طوغاننك صوكنده بر آی آناسی ایله برگه قالدروب آناسینك سوتندن باشقه هیچ برنرسه آشاتلماسقه کیره‌ك. قولون تیزره‌ك اوسسون اوچون طشقه چغاروب یورترگه کیره‌ك، چونکه بوكاردن قولون تیزره‌ك اوسوچه‌ن بولادر. آناسی ایله برگه کتوارگه یبه‌رگه هم آناسی اشله‌گانده آناسی ایله برگه یورترگه کیره‌ك. اما بعض بر آول خلقینك اشله‌وی شیکللی ١٢ - ١٥ چاقرم بولغان براق بیرلرگه، بازارلرغه هیچ بر وقت قولوننی ایبه‌رتوب آلوب یوررگه یارامیدر. بو وقت قولون آره، آچغه هم آتلر، آربالر طوزدرغان توزان برله صولو آلادر. بولار قولون اوچون فقط ضررغنه بولوب توشدلر هم بوندن قولونلر آرقلیلر.

قولوننك بیشنچی آطنه سنده غنه واق پچه‌ننی اوزی تله‌گن قدر هم کونینه برایکی اوچ صولی بیرو فائده‌لی بولادر. شول طریقه صولینی کونده آز آزلاب آرتدره بارغه کیره‌ك. بریاشی طولوب کیلگانده بیش جیدی قداق صولی بیررگه یاری. ایکنچی آینده قولون جاباغاسون قویه باشلایدر. منه بو وقتده قولوننی ممکن قدر جلیده‌رق طوتو هم اشچوتکه ایله تازارتوب طورو بیك فایده‌لیدر.

دورت آیدن صوکره قولوننی آقرون آقرونغنه آناسندن آیررغه مثلا اوّل بر کون آندن ایکی کون منه شوشی طریقه قولون تمام آیریلوب اوزیگنه یوری باشلاغانچه اشله‌رگه کیره‌ك. شولایوق ایمزوینده آزایترغه کیره‌ك. اگرده مثلا قولون آناسون اوّل اوچ مرتبه ایمه ایکان شونی حاضر ایکی مرتبه‌گه قالدررغه کیره‌ك هم ایموب بتکه‌چده آیریلوب طوررغه توزملیره‌ك بولسون اوچون آناسندن یراغراق بیرگه آیروب قویارغه کیره‌ك. آناسندن آیریلوب طوروی قولونغه بیله کوکلسز بولماسون

هم آشاویده اوّلگی آزغندن کوب اوزگارماسون اوچون بووقت قولوننی تاتلیراق آشاترغه کیره‌ك . قولون آناسون ایمگه‌نه اوزینك سلامتلگی هم یاخشی اوسه‌ر اوچون ایك کیره‌کلی نرسه‌لرنیگنه آلادر. آناسندن آیرغاچده منه‌شول سوت‌شیکللی یاخشی فایده‌لی آزقنه آشاترغه کیره‌ك. بونظامنی ییرینه کیترو بیك مهم اشدر.

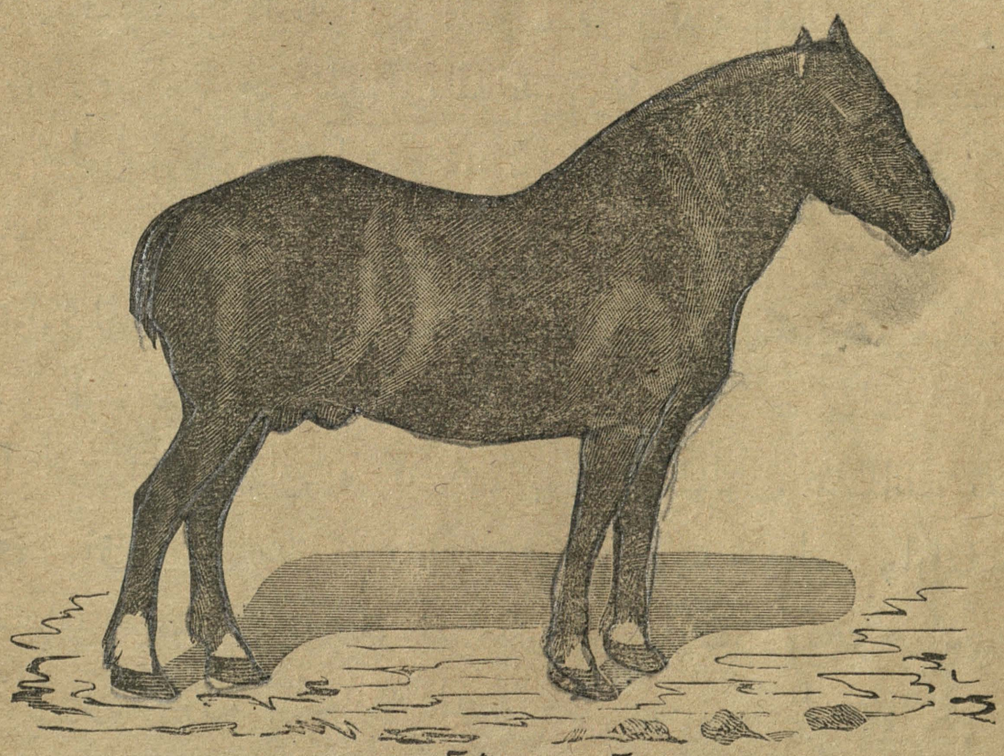

آردین نسلینك آیغری

اگرده قولوننی آناسندن آیرغاننك صوکنده نیچك یتدی شولای مثلا : صالام، کیبه‌ك، قوری پچه‌نگنه آشاتسه‌لر (هم شونك کبیلرنی) اول‌وقت قولوننك معده‌سی بوزیله، اوسوندن‌طوقتی هم پچه‌ن قورصاقلی یعنی بیك زور قورصاقلی برلوب قالادر. بووقت کوچلی هم یاخشی آتنك اوسوون کوته‌رگه یارامی بلکه بونك کیرسنچه قولون آریغایه، شول کچکنه کوبی هم آوراشکه بتونله‌ی یاراقسز بولوب قالادر.

پچه‌نگه اویره‌نگه‌ن قولونغه صولی یاخود بورچاق اونی بیگره‌کده یاخشیسی کونینه قداق یارم - ایکی قداق جیتن اورلغن بیرودر. بونك اونون چابقان پچه‌نگه قوشوب بیرگانده‌ده بیك یاخشی بولادر. حاضر ایندی پچه‌ننیده اولچه‌وسز بیررگه یارامی. کونینه ١٠ قداقدن هیچ آرتق بولماسقه بیگره‌کده یاخشی بونك یارطیسن یعنی ٥ قداقنیغنه بیرودر.

شولایوق قولونلرنك سویه‌کلرینی یاخشرترغه کیره‌ك، چونکه سویه‌کدن آلار کوچلی آور اشلرگه کونگوچه‌ن هم بده‌نلریده یاخشی یاصالنه‌در. قولونلرنك سویه‌کلری تیزره‌ك اوسسون هم نق بولسون اوچون آلارغه سویه‌ك پاراشوگی بیررگه کیره‌ك. بونك اوچون ایتسز سویه‌کنی آلوب آپپاق بولغانچه یاندرالرده شونی پاراشوك بولغانچه تویه‌لر. بونی بالتوشکاغه صالوب کونینه بر ایکی اوچ بیررگه کیره‌ك. بوپاراشوك ایله قولوننی ایك کیم دیگانده یاشی طولغانچه آشاترغه کیره‌ك. بونی قولوننی بییه‌لرگه‌ده بیروده بیك فائده‌لیدر، چونکه بوکاردن قولوننك سویه‌کلری آناسینك قارنونده وقتدوق یاخشی اوسه باشلیدر. یاشلری طولغان قولونلرنی هوا یاخشی بولغان وقتلرده کوته‌رگه‌ده یاریدر. اگرده هوا یاکغرلی، قاطی ییللی کونلرده بولارنی کتودن صاقلانورغه کیره‌ك. چونکه بووقت قولونلرنك صالقون تیوب آورو احتماللری بار. اگرده قولونلر یاش چاغلرنده آورسه‌لر نچاراوسوچه‌ن هم بدنلری نق بولماوچه‌ن بولالر. قولونلرنی آچ کویگه هیچ بر وقت کتوگه یبه‌ررگه یارامی بولارنی کتوگه یبه‌رر آلدندن آزراق پچه‌ن آشاتوب چغاررغه کیره‌ك.

اوسوب کیلگان خصوصا برایکی یاشلرنده‌گی قولونلرنی یشره‌ك هم معده‌لرن آورایتمی تورغان آزق آشاترغه کیره‌ك. قش کونلرنده

ایکی یاشلرنده‌گی طایلرغه ١٢ - ١٥ قداق پچه‌ن برله ٨ - ١٠ قداق صولینی ٤ - ٥ که بولوب بیررگه کیره‌ك. بویاشلرنده یعنی ایکی طولوب اوچکه چققانده شول آزقلرغه قوشوب صالام بیگره‌ك باخشیسی صالامنی چابوب بیررگه کیره‌ك. بونی کونینه ایکی قداقدن آرتق بیررگه یارامی. اوچونچی یاشینك آخرلرنده چابقالاغان صالامغه صولی یاخود کورپه سیبوب هیچ برقورقمیچه بیررگه کیره‌ك.

اوچ طولوب دورتکه چققاچ ١٢ - ١٥ قداق پچه‌ن، ١٠ - ١٢ قداق صولی هم ٣ - ٤ قداق چابقان صالام بیره باشلارغه کیره‌ك.

قولونغه بیره تورغان آزقه مثلا صولیغه هم بولغاتقان نرسه‌گه قوشوب طوزده بیررگه کیره‌ك. بونی قولونك ٢-٣ یاشندن باشلاب کونینه برایکی قداق بیرو یته‌در. قولونلر بوطوزدن آزقنی یاراطوب آشاوچه‌ن، تری، کوکللی هم سلامت بولالر. طوززورحیوانلر اوچونده شولایوق فائده‌لیدر.

عادتده اوچنچی یاشنده‌گی طاینی یکل اشلرگه هم بوش آربا، چانالرغه جیگوب اویره‌ته‌لر. بولارنی بیك صاقلانوبقنه، صوقمیچه هم قچقرمیچه باقرمیچه‌غنه اشلرگه کیره‌ك. گرچه یکل اشده بولسه‌ده جیگارگه آشغرغه یارامی. اوچ طولوب دورتکه چققاچقنه یکل اشلرگه جیگه باشلارغه یاریدر. بوطاینی ایرته اشکه قوشو آنی حالسزلنده‌ره، آکارغه اوسه‌رگه اوکغایسزلی هم آخردن تمام کوچسز بولوب قالادر. بوندی آنلرنی «تارتلغان» (قوورلغان) آت دیه‌لر.

دورتنچی یلنك آخرلرنده آتنی زور آتقه حسابلارغه یاریدر. بووقت آنی آشاتورغه‌ده مشقتی آزبولادر؛ بووقت بوکارغه‌یاش وقتنده بیررگه یارامی طورغان آزقلرنیده بیررگه یاریدر. شولایده بولسه آزق بیرگانده چامادن طش بیررگه یارامی چونکه بووقت آزق گرچه یاخشی بولسه‌ده زور آنلرنیده بیك تیز بوزارغه ممکندر.

آشاتودن باشقه‌قولونلرنی دخی باخشی هم اعتبار ایله قارارغه کیره‌ك.
آلارنی یش یش یومشاق اشچوتکه ایله تازارتوب هم کون صاین بته‌رلك
قدر آستلرینه جه‌یوب طوررغه کیره‌ك. آستقه توشه‌رگه ایك یاخشیسیده
آرش صالامیدر. بونی ٥ - ٦ قداق یعنی یارتی کولته صالنه‌در.
اچرگانده چیسته هم جلمساراق صواچررگه کیره‌ك. اگرده صوقویودان
یاخود چیشمه‌دن آلونسه آنی قویاشده بر آزجلتوب اچررگه کیره‌ك.

تیرله‌گان قولونلرغه زور آتلر شیکللی اوك تیرله‌گاچده صالقون
صو اچررگه یارامی. بوناردن بیك قینلق ایله توزه‌له تورغان آقصاقلق
حاصل بولادر. اگرده اشدن صوك بیك قاتی تیرله‌گان آتنی کتوگه
یاخود یاشل اوله‌نگه یبه‌رگانده شولوق واقعه حاصل بولادر.

آتنی تیرله‌گانك صوکنده هر وقت بر ایکی ساعت صووتقاچقنه
اچررگه کیره‌ك. بو وقتده‌ده فقط جلمساراق صوغنه ضررسزدر.

آیغر طایلرنك ایکنچی یاشلرنده قوهٔ شهوت‌لری کوچه‌یدکندن
کتوده‌گی بییه‌لر ایله یوریده باشلیلر. منه شولای یورته‌س اوچون بو
وقتده آلارنی بییه‌لردن آیرم آصرارغه کیره‌ك، چونکه بییه‌لر بولاردن
یوکله‌نوب هیچ براشکه یاراقسز هم قوّتسز قولون طودرالر.

آیغر برله بییه‌نی هیچ بر وقت ٤ - ٥ یاشلرندن ئلك چابشدررغه
یارامی‌در.

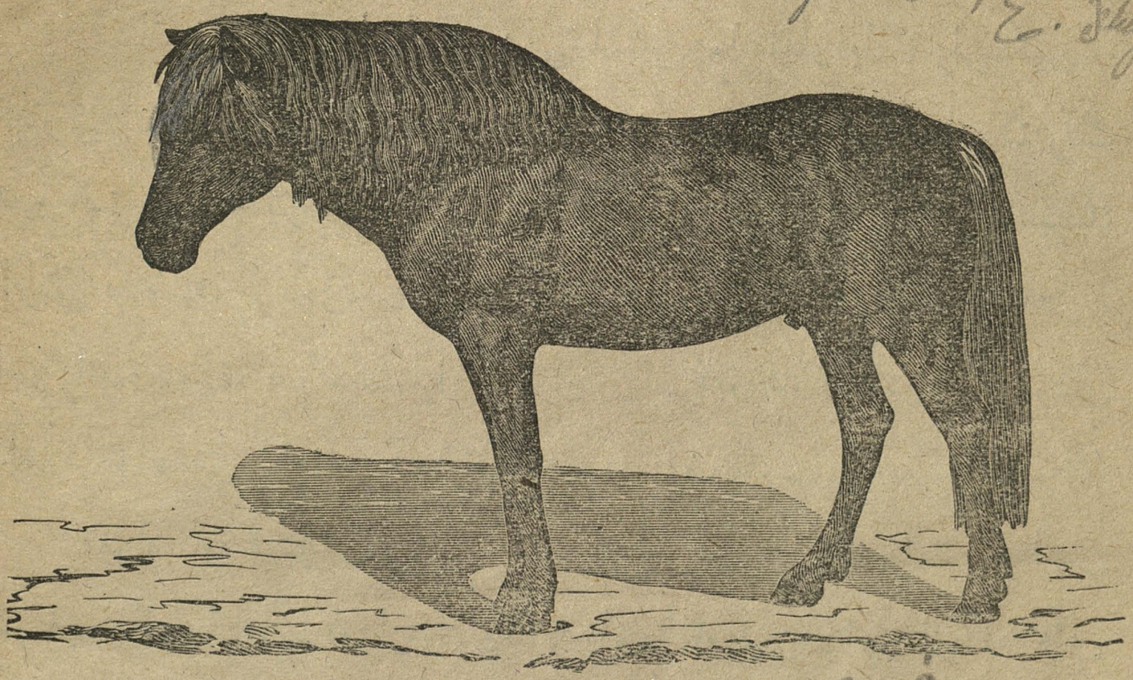

فین آتی

اش اشله‌گانده آتارنی هیچ بروقت تمام آرتقانچه یورتمه‌سکه هم یته‌رلك قدر جال ایتدررگه کیره‌ك. جال ایتدرر اوچون آلارنی آبزارلرغه قویارغه کیره‌ك آلار بونده بیك یاخشی جال ایته‌لر. کوب وقت آول خلقی کوندز قزو وقتلرده اشله‌دکلرندن صوکره آتلرن جال ایتدرر اوچون کتوگه یاخود یالانغه‌قوالیلر. بوحیواننك سلامتلگنه عین ضررغنه بولادر، بووقت حیواننی تورلی چبنلر، چرکیلر ، کیگاونلر هم شونك شیکللی باشقه سویه‌کسز حیوانلر خفالادقلرندن بولار شول چبنلر ایله بولشوب بر یاقدن آشامی وایکنچیدن بورچیلوب جال ایته‌سی اورنغه بیگره‌کده آرا شونك اوچون ایرته توروغه نچارده اشلیلر.

حاضر بز آتنی نی طریقه ونیچك آشانقانده اول آت سلامت‌هم آکا فائده‌لی بولاشول حقده سویلیبز. شونك اوچون بزبونده آول خلقنده بولا تورغان آزقلرنك قایسیلری هم‌نینده‌یلری فائده‌لی ایکانینی قاریبز.

آتلرغه بولارنی کونینه یارطی پودهم کوبره‌کده بیررگه یاریدر. لکن یاخشیلاب کیسکه‌له‌ب یاخود ایزوب بیررگه کیره‌ك. بو آزقلر خصوصا یازهم کوز کونلرنده حیوانلرنی قشقی آزقدن جایگیگه، جایگیدن قشقیغه کوچرگانده بیگره‌ك فایده‌لیلردر. کوز کونلرنده مثلا آتلرنی قوری آزقه ـ صالامغه، پچه‌نگه هم اورلقه کوچرگانده بر باخود ایکی آطنه مقداری توش، قنلرنده شوشی آزقلرنی بیررگه کیره‌ك. بو وقت آتنك اچی آورتمیدر. اگرده آتلر قوری آزقه قاپلت کوچرلسه‌لر آلارنك اچلری آورته‌در. آتلرنی بر آزقدن ایکنچی تورلی آزقغه کوچرگانده خصوصا بوراز بییه‌لرنی شول یوغاریده ایتلگان طریقه آقرنلق ایله کوچررگه کیره‌ك یوق ایسه آلار قولونلرن صالورغه ممکندر.

بوندی نرسه‌لر ایله آشاتقانده بلوب هم حساب برله آشاترغه کیره‌ك. اوزاق وقتلر مثلا هر وقت بره‌نگیگنه آشاتلسه بو فقط ضررغنه، چونکه بوندن صوکره آتلرده اچ کیتووی حاصل بولاده آتلر شوندن آرقلیلر. یوغاریده بزذکر قیلغان طریقه کونصاین کیره‌ك قدریگنه آشاتلوبده آندن بولارنی بر آز وقتلر آشاتلمی تورسه شول فایده‌لیره‌قدر. مثلا آتقه بر ایکی آطنه‌لر چاماسی بره‌نگی یاخود کیشر آشاترغه کیره‌کده آندن بولارنی تاشلاب ینه شولقدروك وقت بولارغه قوری آزقنه آشاترغه کیره‌ك. بوندی نرسه‌لرنك اوزکده کوب بولولری هیچ بر ضرر بولمیچه کوب وقتلرده فایده‌غنه کیتره‌لر.

مثلا پچه‌ن، صالام، اورلوقلر هم شولارشیکللی باشقه نرسه‌لر یتمه‌گانده آتلرغه بولارنی آشاترغه ممکندر. بو نرسه‌لرنی آتلر بیك سیه‌روب

كيتسه‌لر آشاتو بيك فايده‌ليدر. صاقاو بولغان آتلرغه كيشر آشاتلسه صاقاولرى يكللك ايله بتوب سلامتلنه‌لر بو نرسه‌لر يورط حيوانلرندن باشقه‌لرينه‌ده آشاترغه ياريدر.

هر برخواجه بولغان كشى بونرسه‌لرنى نيقدر كوب چه‌چسه‌ده ئه‌رمگه كيتمه‌گانلگى بلنه‌در. شونك اوچونده آرتق بره‌نگيلرنى كيشرلرنى هم چوگندرلرنى صاتارغه آشوقماسقه كيره‌ك چونكه بولار اوز حيوانلرك اوچونده بيك ياخشى خصوصا باشقه آزقلر يتمه‌گان چاقلرده بولارنى آشاترغه ياريدر.

شوشينك ايله خدمت آتلرى حقنده‌غى كيكاشبزنى بتردكبز بعدنده بوكتابنك اچنده نيلرئه‌يتلدكنى هر خواجه - يير ايه‌سى بولغان كشى اعتبارسز قالدرماس ديه اوشانه‌بز. بوكتابنى اوقوغان ياخود طكلاغان كشى آتلرنى بلوب صايلاب آلغانده، بلوب تربيه‌له‌گانده، قاراغانده وبلوب آشاتقانده اوزينك مشقتلرينى قاپلاياچاغنى آكلاسه كيره‌ك. بووقت آتلر كوچلى، اشكه‌ئه‌رسز هم بييه‌لر ياخشى قولونلر كيتروچه‌ن بولالر.

صوك